

NOTATKA z wspólnego posiedzenia

Komisji Ustawodawczej

oraz

**Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji**

Nr posiedzenia: 374

Nr posiedzenia: 248

Data posiedzenia: 7 lutego 2011 r.

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Zientarski – przewodniczący Komisji Ustawodawczej

Porządek posiedzenia: „Wolność zrzeszania się” (*posiedzenie seminaryjne*).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Zbigniew Cichoń, Stanisław Gogacz, Bohdan Paszkowski, Grażyna Sztark;
 - senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji: Zbigniew Cichoń, Paweł Klimowicz, Stanisław Piotrowicz, Zbigniew Romaszewski, Jacek Swakoń,
 - zaproszeni goście:
 - Kancelaria Prezydenta RP
 - dr Grażyna Melanowicz,
 - doradca ds. Społeczeństwa Obywatelskiego Henryk Wujec;
 - Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich:
 - Anna Błaszczak;
 - Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych:
 - prezes Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Katarzyna Sadło;
 - Polska Akademia Nauk:
 - kierownik Zakładu Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych Instytut Studiów Politycznych prof. Antoni Z. Kamiński,
 - Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych:
 - członek Rady Fundacji (Prezes Zarządu CASE-Doradcy Sp. z o.o.) Andrzej Cylwik;
 - Fundacja Wspomagania Wsi:
 - prezes Piotr Szepański;
 - Fundacja Akademia Liderów Innowacji i Przedsiębiorczości:
 - fundator dr Bogusław Feder,
 - członek Rady Fundacji – adw. Jan Stefanowicz,
 - Członek Rady Fundacji (członek Rady Towarzystwa Ekonomistów Polskich) Jerzy Strzelecki;
 - Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową:
 - wiceprezes Zarządu, dyrektor Oddziału w Warszawie (wiceprzewodniczący Rady Towarzystwa Ekonomistów Polskich) Bohdan Wyżnikiewicz;
 - Instytut Kościuszki:
 - prezes Zarządu Izabela Albrycht;
 - Rafał Sałak;
 - Społeczna Krajowa Sieć Ratunkowa Polskiego Radia Obywatelskiego
 - prezes zarządu Jerzy Płókarz;

- Stowarzyszenie „Z edukacją w przyszłość”:
 - prezes Małgorzata Lewandowska;
- Związek Stowarzyszeń Forum Darczyńców w Polsce:
 - koordynator projektów Agata Tomaszewska;
- Portal prawnik.pl:
 - Wiesława Kulig-Wyporska;
- przedstawiciel Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Jakub Zabielski.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Przedmiot posiedzenia seminaryjnego p.t. „Wolność zrzeszania się” był związany z przedstawieniem przez senatora Łukasza Abgarowicza (przedstawiciela wnioskodawców) projektu ustawy o zrzeszeniach (zawartym w druku senackim nr 1028).

Senator wskazał, iż projektowana ustawa o zrzeszeniach ma stanowić wdrożenie i gwarancję realizacji ustrojowej zasady wolności zrzeszania się, w tym wolności tworzenia i działania stowarzyszeń, ruchów obywatelskich i innych dobrowolnych organizacji. Projekt likwidując bariery i ograniczenia swobody w zrzeszaniu się ułatwi organizowanie się obywateli i umożliwi rozwój społeczeństwa obywatelskiego, ułatwi prowadzenie jak również przekształcanie, rozwiązywanie, łączenie i podział zrzeszeń.

Senator L. Abgarowicz zapewnił, że nowa ustawa nie spowoduje konieczności dokonywania zmian dla już istniejących organizacji. Projekt przewiduje bowiem, możliwość zakładania stowarzyszenia (mającego osobowość prawną), stowarzyszenia zwykłego (mającego zdolność prawną), zrzeszenia nierejestrowego i porozumienia partnerskiego. Stowarzyszenie będą mogły założyć już trzy osoby, a nie jak obecnie 15. Będzie też można powołać stowarzyszenie nierejestrowe dla realizacji wspólnego niegospodarczego celu np. zorganizowania koncertu lub pomocy powodzianom.

Obecny na posiedzeniu przedstawiciel Biura Legislacyjnego Jakub Zabielski, podkreślił, że biuro nie jest autorem projektu i wskazał na konieczność drobnych zmian legislacyjno-technicznych jak np. zbędności dodatkowych postanowień zawartych już w innych przepisach, w tym Konstytucji.

Prof. A. Kamiński na przykładzie związku wioślarskiego wykazał, iż współpraca podmiotów o różnej organizacji prawnej z przedsiębiorcami, zmierzająca do uzyskania określonego celu społecznego jest trudna, a organizowanie w celu osiągnięcia pożytku publicznego – iluzoryczne.

A. Cylik (CASE) dziękował za inicjatywę, która umożliwi zrzeszanie się przedsiębiorcom. Dodał, iż obniżenie liczby podmiotów niezbędnych do założenia zrzeszenia, umożliwienie zmiany jego formy, ułatwi oraz zachęci do tworzenia stowarzyszeń.

B. Wyżnikiewicz (TEP) wskazał, iż obecnie obowiązująca ustawa doprowadziła do sytuacji, że brak jest organizacji reprezentujących interesy mikroprzedsiębiorstw, odebrano im bowiem możliwość zrzeszania się.

J. Strzelecki podkreślił, że im więcej rodzajów form organizacyjnych, tym obszar życia, w którym działają lepiej się rozwija. Liczy się swoboda zaistnienia w danym obszarze życia społecznego.

Zdaniem doradcy Prezydenta RP H. Wujca zmiany w prawie i dyskusja nad tym projektem jest bardzo potrzebna. Podkreślił, że na wsi bardzo trudno założyć stowarzyszenie, bo trudno zebrać 15 osób. Dodał, że we Francji jest wielkie bogactwo form stowarzyszania się, natomiast w Polsce sam proces rejestracyjny jest trudny.

Mec. J. Stefanowicz (FALIP) próbował wyjaśnić członkom seminarium zasady procedowania nad projektem senackim oraz swoją rolę przy kształtowaniu przepisów ustawy. Wskazał, iż sam zgłosił 25 propozycji zmian a zostało uwzględnionych tylko kilka. Dodał, iż mimo że projekt jest dość obszerny to zawiera jedynie 8 zmian merytorycznych, pozostała część to zmiany legislacyjne, przede wszystkim związane ze zmianą dotychczasowego nazewnictwa ze stowarzyszenia na zrzeszenie.

Podczas dyskusji Anna Błaszczak z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich pytała o relację art. 1 ust. 2 do art. 2 projektowanej ustawy oraz rolę starosty w procesie rejestrowania stowarzyszeń.

Przedstawiciele stowarzyszeń i fundacji (P. Szczepański, M. Dadel, J. Płókarz, M. Lewandowska) wskazywali także na inne, nie ujęte w projekcie ustawy rozwiązania, które hamują rozwój organizacji w Polsce. Ich zdaniem są to: brak transparentności w kwestii pozyskiwania grantów,

brak dobrych rozwiązań podatkowych, brak pieniędzy na działalność stowarzyszeń oraz trudności przy ich rejestracji oraz prowadzeniu. Projektowane przepisy nie proponują ponadto rozwiązań eliminujących patologie ze stowarzyszeń, jak choćby działalności lobbingowej w miejsce działalności pro publico bono. Proponowali podniesienie limitu osób niezbędnych do zawiązania stowarzyszenia/zrzeszenia z projektowanych 3 do 10; utrzymania wymogu społecznego członków zrzeszenia, stworzenia precyzyjnych zapisów ewidencji świadczeń dla poszczególnych beneficjentów zrzeszeń.

Broniąc projektu sen. Ł. Abgarowicz wyjaśnił, iż do przedstawionej wersji projektu wnioskodawcy mogą jeszcze zgłosić autopoprawki. Również podczas pierwszego czytania mogą być zgłoszone inne poprawki. Senator obiecał rozważenie zakresu uprawnień nadzorczych starosty oraz takie ukształtowanie projektu ustawy by umożliwiał on zrzeszanie się osobom niepełnoletnim, a w przyszłości również zmiany w ustawie o podatku od osób fizycznych.

Komisje podjęły decyzję, aby pierwsze czytanie projektu ustawy wobec zgłaszanych jeszcze propozycji zmian (w tym pisemnej propozycji J. Płókarza zgłoszonej na posiedzeniu seminaryjnym) zostało przesunięte na dalszy termin w marcu br.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich (MN)